

Europees natuurbeschermingsjaar 1970 (N 70)

Felle aanklacht tegen het ongebreideld verbruik van onze natuurlijke biologische rijkdommen

Zal het mensdom uiteindelijk op zijn eigen vuilnisbelt moeten leven?

Onder voorzitterschap van de heer J. J. Zweeres, secretaris van de werkgroep publiciteit van het comité ter voorbereiding van 'het Europees Natuurbeschermingsjaar 1970, werd op 15 december 1969 een tweede persconferentie gehouden in het Internationale Perscentrum Nieuwspoor te 's-Gravenhage.

Drie sprekers gaven een inleiding:

Prof. dr. K. H. Voous, Zoölogisch Laboratorium der Vrije Universiteit, voorzitter van bovengenoemd comité.

Prof. dr. D. J. Kuenen, directeur van het Rijksinstituut voor Natuurbeheer.

Prof. dr. J. W. Tesch, voorzitter van de Gezondheidsraad TNO.

Prof. Voous gaf een uiteenzetting over de achtergrond waartegen het comité zich heeft opgesteld voor N 70. Deze achtergrond wordt gevormd door de bezorgdheid die bij de natuurbeschermers heerst over de toestand van het milieu en de aard van het milieu-beheer. Deze zijn te beschouwen als een slotfase in het geheel van de problemen rond de natuurbescherming en het natuurbeheer. Mislukken de pogingen voor 'het tot stand komen van een goede milieu-hygiëne dan is alles verloren, wellicht inclusief de mens.

Het is na initiatief van Nederland gelukt, voor de Europese Stichting voor Particuliere Natuurreservaten (EUREL) het laatste bolwerk voor de zeearend in West-Europa veilig te stellen. Bovendien worden voor de stichting in 1970 in Nederland twee EUREL reservaten aangekocht van respectievelijk 130 en 500 ha.

Het programma voor N 70 omvat televisie- en radio-uitzendingen, congressen en symposia, tentoonstellingen, onderwijsactiviteiten voor scholen, het vertonen van films, uitgeven van kranten, boeken en tijdschriften, kalenders. Er is een werkgroep roofvogels en een werkgroep wilde ganzen opgericht en er wordt een foto- en filmwedstrijd gehouden.

Prof. Kuenen ging nader in op de bedreiging van ons milieu. Hij verklaarde nadrukkelijk dat op dit gebied zeer veel bekend is, dat er veel is onderzocht, maar dat door gebrek aan voldoende coördinatie ons een goed totaal beeld ontbreekt. Hoe schrikwekkend het beeld eruit zal zien, wanneer dit eens zal kunnen worden onthuld, demonstreerde hij door te wijzen op het bederf van onze atmosfeer vlak boven de oppervlakte

van de aarde. Door ongebreideld verbranden van minerale koolwaterstoffen, neemt daarin het gehalte aan kooldioxyde op meetbare wijze toe. Wanneer deze toename niet kan worden vastgelegd, in de vorm van organische stof die door de natuur wordt geproduceerd, zal onvermijdelijk de temperatuur van onze aardoppervlakte toenemen. Deze vastlegging geschiedt o.m. in de vorm van hout in de bossen. De bossen worden echter nog steeds op grote schaal aangetast en verwoest. Op veel gebieden van de aarde komen daarvoor woestijnen en steppen in de plaats.

Echter ook de hogere lagen van onze atmosfeer worden verontreinigd door menselijke activiteit. Hier zijn het vaste stofdeeltjes afkomstig van onze moderne vliegtuigen. Deze verhinderen dat een deel van de stralingsenergie van de zon onze aarde bereikt.

De afvoerstoffen van vele industrieën komen via rivieren en binnenwateren uiteindelijk in zee terecht. Daar komen thans plaatselijk zulke concentraties voor aan zware metalen dat het biologisch leven verwoest wordt. Het is dit leven, dat naast de vegetatie op de aarde zeer veel zuurstof levert. Door de ontwouding en door het verontreinigen van rivieren, binnenwateren en zeeën wordt het zuurstofgehalte van de lucht geleidelijk verminderd. Ons gehele biologische leven is aan de thans heersende samenstelling van de atmosfeer aangepast. Veranderingen daarin kunnen catastrofale gevolgen hebben.

Wij zijn verplicht, aldus eindigde professor Kuenen zijn voordracht, om Nederland leefbaar te houden, dat wil zeggen dat het systeem Plant-Dier-Mens-Bodem kan beschikken over goed water en een atmosfeer die redelijk genoemd kan worden. Niet alleen echter moet een goed leven mogelijk zijn maar moet de mens in staat zijn zich te kunnen herstellen in daarvoor geschikte recreatiegebieden. Betonwoestijnen zijn daarvoor ongeschikt.

Prof. Tesch gaf vervolgens een uiteenzetting over de relatie tussen de menselijke gezondheidstoestand en de milieuverontreiniging.

Nadat hij de, in geologische zin, nog zeer korte reis van de mens op aarde had geschetst kenmerkte hij dit individu met zijn goed ontwikkelde hersens, als biologisch geslaagd. De grootste verdienste van de mens is zijn technische vermogen. Hiermee kan hij

elk bestaand milieu aan zijn eigen behoefte aanpassen.

Ieder ecosysteem heeft een bepaald bufferend vermogen, waardoor een ingreep tot op zekere hoogte kan worden opgevangen. Daarna kan een nieuw stadium intreden waarin een zekere stabiele toestand gaat heersen, waarin de mens geen verandering meer aanbrengt. Hoe ver kan men echter gaan met het wijzigen van het ecosysteem, zonder dat men het punt bereikt dat het ook voor de mens ongeschikt wordt om erin te leven?

Hier uitte de spreker zich pessimistisch, omdat naar zijn mening de toestand zo is dat de machines en de daarbij behorende techniek op de eerste plaats worden gesteld en dat daarna pas aandacht wordt besteed aan de mens en zijn ecologie. Aan de hand van enkele voorbeelden van de invloed die het milieu-bederf heeft op de gezondheidstoestand van de mens, demonstreerde prof. Tesch de ernst van de toestand. Hij stelde duidelijk dat de perfecte technologie wat betreft ons voortbestaan grote consequenties heeft voor het in takt houden van het ecosysteem. Hij betwijfelde of het mogelijk zou zijn om de bedreiging, voortkomende uit de snelle wijzigingen die de technische ontwikkeling en de voortschrijdende industrialisatie op het milieu heeft, nog tijdig af te wenden. De natuur is niet onuitputtelijk. Weten we wel hoe erg het gesteld is met het verbruik van de rijkdommen waarvan wij leven? Om een antwoord op deze vraag te geven is onze kennis onvoldoende of te eenzijdig ontwikkeld, bovendien is er niet voldoende communicatie tussen de verschillende wetenschappelijke richtingen.

Voor de natuurbescherming is in dit daglicht bezien een brandende vraag gerezen: Welke milieus in Nederland moeten in bescherming genomen worden? De gegevens die wij voor het beantwoorden van deze vraag nodig hebben zullen op bijzondere wetenschappelijke wijze moeten worden onderzocht en verwerkt. Dat hierbij haast gemaakt moet worden is een eerste vereiste.

Wanneer men de inleidingen op hun waarde beoordeelt dan blijkt dat twee experts in Nederland het er over eens zijn dat wij in actie moeten komen willen we in staat zijn om aan het bederf van ons milieu dat reeds zover is voortgeschreden, een halt toe te roepen. Slechts dan kan men voorkomen dat ons land en een groot deel van West-Europa onleefbaar wordt.

Wil men iets bereiken dan dient deze kennis overgedragen te worden op de bevolking. Mijns inziens is dit echter onmogelijk zolang de kennis van de mens omtrent de levende natuur zo erbarmelijk slecht blijft. Wanneer deze kennis niet beter op de scholen wordt onderricht zal het woord van de natuurbeschermer het roepen van een eenzame in de woestijn blijven.

J. F. Wolterson

President Nixon over milieubeheer

Aan de "State of the Union"-rede van president Nixon van de Verenigde Staten op 22 januari jl. ontlenen wij de volgende gedeelten. Deze hebben betrekking op problemen die ook onder Nederlandse omstandigheden een belangrijke rol spelen voor ons nationale welzijn. De tekst is terwille van de grootst mogelijke authenticiteit onvertaald gelaten. (.....)

I now turn to a subject which, next to our desire for peace, may well become the major concern of the American people in the decade of the seventies.

In the next ten years we shall increase our wealth by fifty percent. The profound question is - does this mean that we will be fifty percent richer in a real sense, fifty percent better off, fifty percent happier?

Or, does it mean that in the year 1980 the President standing in this place will look back on a decade in which seventy percent of our people lived in metropolitan areas choked by traffic, suffocated by smog, poisoned by water, deafened by noise and terrorized by crime?

These are not the great questions that concern world leaders at summit conferences. But people do not live at the summit. They live in the foothills of everyday experience. It is time for us all to concern ourselves with the way real people live in real life.

The great question of the seventies is, shall we surrender to our surroundings, or shall we make our peace with nature and begin to make reparations for the damage we have done to our air, our land and our water?

Restoring nature to its natural state is a cause beyond party and beyond factions. It has become a common cause of all the people of America. It is a cause of particular concern to young Americans - because they more than we will reap the grim consequences of our failure to act on programs which are needed now if we are to prevent disaster later.

Clean air, clean water, open spaces - these should once again be the birthright of every American. If we act now - they can be.

We still think of air as free. But clean air is not, and neither is clean water. The price tag on population control is high. Through our years of past carelessness we incurred a debt to nature, and now that debt is being called.

The program I shall propose to Congress will be the most comprehensive and costly program in this field ever in the Nations' history.

It is not just a program for the next year. A year's plan in this field is no plan at all. This is a time to look ahead not a year, but five or ten years - whatever time is required to do the job.

(.....)

As our cities and suburbs relentlessly expand, those priceless open spaces needed for recreation areas

accessible to their people are swallowed up – often forever. Unless we preserve these spaces while they are still available, we will have none to preserve. Therefore, I shall propose innovative financing methods for purchasing open space and park lands, now, before they are lost to us.

The automobile is our worst polluter of air. Adequate control requires further advances in engine design and fuel composition. We shall intensify our research, set increasingly strict standards and strengthen enforcement procedures – and we shall do it now.

We no longer can afford to consider air and water common property, free to be abused by anyone without regard to the consequences. Instead, we should begin now to treat them as scarce resources, which we are no more free to contaminate than we are free to throw garbage in our neighbor's yard. This requires comprehensive new regulations. It also requires that, to the extent possible, the price of goods should be made to include the costs of producing and disposing of them without damage to the environment.

The argument is increasingly heard that a fundamental contradiction has arisen between economic growth and the quality of life, so that to have one we must forsake the other.

The answer is not to abandon growth, but to redirect it. For example, we should turn toward ending congestion and eliminating smog the same reservoir of inventive genius that created them in the first place.

Continued vigorous economic growth provides us with the means to enrich life itself and to enhance our planet as a place hospitable to man.

Each individual must enlist if this fight is to be won.

It has been said that no matter how many national parks and historical monuments we buy and develop, the truly significant environment for each of us is that in which we spend eighty percent of our time – that is, our homes, our places of work and the streets over which we pass.

Street litter, rundown parking strips and yards, dilapidated fences, broken windows, smoking auto-

mobiles, dingy working places, all should be the object of our fresh view.

We have been much too tolerant of our surroundings and too willing to leave it to others to clean up our environment. It is time for those who make massive demands on society to make some minimal demands on themselves. Each of us must resolve that each day he will leave his home, his property and the public places of his city or town a little cleaner, a little better, a little more pleasant for himself and those around him.

With the help of people we can do anything. Without their help we can do nothing. In this spirit, together, we can reclaim our land for ours and generations to come.

(.....)

The violent and decayed central cities of our great metropolitan complexes are the most conspicuous area of failure in American life.

I propose that before these problems become insoluble, the nation develop a national growth policy. Our purpose will be to find those means by which Federal, state and local government can influence the course of urban settlement and growth so as positively to affect the quality of American life.

In the future, decisions as to where to build highways, locate airports, acquire land or sell land should be made with a clear objective of aiding a balanced growth.

(.....)

I see an America in which we have made great strides in stopping the pollution of our air, cleaning up our water, opening up new parks, and continuing to explore in space.

(.....)

This is not an impossible dream. These goals are all within our reach.

In times past, our forefathers had the vision but not the means to achieve such goals.

Let it not be recorded that we were the first generation that had the means but not the vision to make that dream come true.

(.....)